

контроль.

Основними завданнями захисту населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру є: здійснення комплексу заходів щодо запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру; забезпечення готовності і контролю за станом готовності до дій і взаємодії органів управління в цій сфері, сил і засобів, призначених для запобігання надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру і реагування на них.

Види надзвичайних ситуацій: надзвичайні ситуації техногенного характеру; надзвичайні ситуації природного характеру; надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру; надзвичайні ситуації воєнного характеру.

Основні принципи щодо захисту населення: захист населення планується і здійснюється диференційовано, залежно від економічного та природного характеру його розселення, виду і ступеня небезпеки можливих надзвичайних ситуацій; усі заходи щодо життєзабезпечення населення готуються заздалегідь і здійснюються відповідно до законів держави; при захисті населення використовують усі наявні засоби захисту (захисні споруди, індивідуальні засоби захисту, евакуацію із небезпечних районів тощо); проінформованість громадян про свої основні обов'язки щодо безпеки життєдіяльності, дотримання ними установлених правил поведінки під час надзвичайних ситуацій.

Основні заходи щодо забезпечення захисту населення в надзвичайних ситуаціях:

Повідомлення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій та постійного його інформування про наявну обстановку.

Навчання населення вмінню застосовувати засоби індивідуального захисту і діяти у надзвичайних ситуаціях.

Укриття людей у сховищах, медичний, радіаційний та хімічний захист, евакуація населення з небезпечних районів.

Спостереження та контроль за ураженістю навколишнього середовища, продуктів харчування та води радіоактивними, отруйними, сильнодіючими отруйними речовинами та біологічними препаратами.

Організація і проведення рятувальних та інших робіт у районах лиха й осередках ураження.

Список використаної літератури

1. Захист населення в надзвичайних ситуаціях. Режим доступу: http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/wp-content/uploads/sites/171/2017/02/go_lekcija_3.pdf
2. Захист населення у надзвичайних ситуаціях. Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/bjd/22785/>
3. Надзвичайні ситуації, їх ознаки, види і рівні. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5014085/page:34/>
4. Основні види і способи захисту населення у надзвичайних ситуаціях. Режим доступу: https://www.tiroel.in.ua/component/option,com_yfiles/Itemid,35/task,view.download/cid,148/

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗНАНЬ, УМІНЬ БЕЗПЕЧНОЇ ПРАЦІ ПІД ЧАС РОБОТИ З ТЕКСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ

*Тараненко А.А.
м. Полтава*

Збереженню та цілеспрямованому формуванню здоров'я школярів в умовах сьогодення приділяється значна увага. Не остання роль належить проблематиці формування в учнів знань, умінь безпечної праці на уроках в шкільних

майстернях.

Аналіз праць науковців показав, що науково-теоретичним аспектам забезпечення здоров'язбереження дітей і молоді присвячено праці С. Болтівця, Н. Коцур, Л. Горяної, Г. Власюк, О. Завгородньої, Г. Кривошеєвої, В. Несторенко, С. Омельченко.

Відповідно до Національної Доктрини розвитку середньої освіти України передбачається вирішення таких проблем:

- виховання морально та фізично здорової людини;
- формування в учнів наукового світогляду, уявлення та розуміння наукової картини світу живої природи на основі усвідомлення понять і закономірностей взаємозв'язку безпечної поведінки людини, здорового способу життя, цінування власного життя та життя інших.

Загальноосвітні функції освітньої галузі «Технології» трансформуються у наступні дидактичні завдання: трудове виховання, профорієнтаційна робота, політехнічна освіта, творча та продуктивна праця. Ці завдання мають змістовне наповнення у вигляді знань і умінь, виражених практичними діями і мотивацією особистості та її ставленням до трудової діяльності, що проходять через весь період навчання з першого класу включно.

Сучасний вчитель обслуговуючої праці повинен мати досить глибокі фахові знання та вміння формувати в учнів знання, уміння безпечної праці, зокрема і під час роботи з текстильними матеріалами.

На уроці трудового навчання при вивченні теми про властивості текстильних матеріалів у 6 класі передбачено безпосереднє ознайомлення з властивостями текстильних матеріалів рослинного походження, тканини для виготовлення вишитих виробів, асортимент тканин і ниток для виготовлення вишитих виробів [2].

Навчальна програма з трудового навчання передбачає орієнтовний перелік об'єктів праці: серветка, закладка, картина, панно, комірць тощо.

Текстильними матеріалами для вишивання серветки є основа, на якій вишивають (тканини, неткані матеріали), а також те, чим вишивають, тобто вишивальні нитки.

Вишивальні нитки, залежно від призначення виробу, особливостей тканини, візерунка вишивки і техніки вишивання, використовують різноманітні за якістю, складом, товщиною, кольором і ціною. Широкий асортимент якості, складу, кольорів і розмірів тканин, ниток та інших матеріалів для вишивання дають змогу реалізовувати найрізноманітніші проекти.

Тканину основи для вишивання добирають відповідно до: призначення вишитого виробу; техніки виконання вишивки; кольорової гами вишивки; особливостей візерунка вишивки.

У процесі навчання учнів роботи з текстильними матеріалами важливо навчати учнів правилам техніки безпеки [1, 3].

Техніка безпеки (техніка – від грецьк. *technicos* – досвідчений, майстерний) – система технічних заходів, що гарантують безпеку праці і охороняють від ушкоджень (виробничих травм) і шкідливої дії виробничих процесів. Однією з важливих умов на уроках трудового навчання є дотримання учнями правил техніки безпеки та санітарно-гігієнічних норм.

До занять в шкільних майстернях допускаються учні, що не мають медичних протипоказань та ознайомлені з інструкціями з охорони праці. Кожен учень повинен знати й дотримуватися правил безпечної праці в шкільній майстерні, правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних вимог

Існують певні вимоги безпеки, яких повинні дотримуватися учні під і під час роботи з текстильними матеріалами. До їх переліку належить такі:

Роботу учні повинні розпочинати лише з дозволу вчителя; не можна працювати несправним і тупим інструментом, використовувати інструмент лише за призначенням; користуватися прийомами роботи з інструментами, як показав учитель; не носити з собою різальних і колючих інструментів, вони мають бути в школі; інструменти та обладнання мають зберігатися в призначеному місці; під час роботи учень повинен тримати своє робоче місце в належному порядку, а після роботи акуратно прибрати його.

Учнів потрібно навчити безпечним прийомам користування голкою, ножицями, шилом. Вчитель має слідкувати за належним їх виконанням учнями, проводити первинний, поточний і заключний інструктаж та акцентувати додатково увагу на правилах техніки безпеки при виконання швейних робіт.

Отже, формування в учнів знань, умінь безпечної праці під час роботи з текстильними матеріалами відбувається у процесі навчальної діяльності під безпосереднім керівництвом вчителя. Дотримання правил безпечної праці при різних видах трудової діяльності є важливою навичкою.

Список використаної літератури

1. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: Навчально-методичний посібник ; за заг.ред. О. М. Коберника. – Умань : СПД Жовтий, – 2008. – 235 с.
2. Навчальна програма «Трудове навчання», 5–9 класи. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
3. Приходченко К.І., Горпинченко Г.В. Практичні заходи зі збереження життя та здоров'я учнів під час освітнього трудового процесу // Наукова скарбниця освіти Донеччини. - № 4 (13). – 2012. – С. 43-46.

НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ РОБОТІ З РІЗНИМИ КОНСТРУКЦІЙНИМИ МАТЕРІАЛАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Черкас А. О.
м. Полтава*

Здоров'я, за визначенням науковців, полягає у єдності фізичного, психічного, духовного, соціального, інтелектуального та творчого аспектів здоров'я, а не лише відсутність хвороб або фізичних вад.

В сучасних умовах вчитель трудового навчання повинен мати достатньо глибокі фахові знання та вміння використання на уроках здоров'язберігаючих освітніх технологій, оскільки важливою ознакою сучасного уроку є використання саме здоров'язберігаючих технологій.

Фахівці у сфері охорони здоров'я відмічають, що здоров'я школярів знаходиться в прямій залежності від умов навчання, харчування, рухової активності, правильного чергування навантаження та відпочинку. Ступінь успішності оздоровчої діяльності залежить від усунення шкідливих впливів (коректування навколишнього середовища) та підвищення стійкості до них.

Поняття «здоров'язберігаючі технології» об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів [1].

Аналіз класифікацій існуючих здоров'язберігаючих технологій дає можливість виокремити такі типи (за О. Ващенко):

- здоров'язберігаючі– технології, що створюють безпечні умови для перебування, навчання та праці в школі та ті, що вирішують завдання раціональної